Ser o no ser un teatre nacional

Publicat per Interacció [1] el 27/04/2018 - 09:36 | Última modificació: 05/02/2026 - 14:19

Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA) [2]

Ara fa més de vint anys s'inaugurava [3] oficialment el Teatre Nacional de Catalunya [4]. L'onze de setembre de 1997 el president Jordi Pujol [5] pujava el teló a una de les **grans infraestructures culturals** de finals dels anys noranta. El projecte va néixer envoltat d'una **polèmica** que no ha cessat. Des de llavors, l'equipament dissenyat per Ricard Bofill [6] ha aspirat a ser el **pal de paller del teatre català**; això no obstant el sector sempre ha qüestionat la idoneïtat del projecte. A punt de tancar la temporada 2017-2018 el CoNCA [7] presenta l'avaluació estratègica [8] del teatre a fi de verificar-ne "la **naturalesa dels processos** i els resultats d'**impacte en la societat**"; d'aquesta manera una de les sales més grans de Catalunya se suma a la llista d'entitats avaluades, en la qual ja consten el Palau de la Música [9], el Gran Teatre del Liceu [10] o la Filmoteca de Catalunya [11].

Fins fa poc el TNC l'habitava el monstre de Frankenstein [12]. L'equip d'autors de l'estudi, però, ha fet aflorar els altres **"monstres" de la institució**. De l'enfilall de conclusions que presenta l'avaluació, dividides en tres apartats ("De tipus organitzatiu", "De tipus econòmic" i "Respecte de l'oferta i el contingut") destaquem les observacions sobre l'**excessiu aforament** de la Sala Gran [13] i les **deficiències estructurals i tècniques** de l'espai, en què no circula la veu. Al mateix temps, l'avaluació assenyala la preocupant **dependència financera** de la Generalitat de Catalunya, la poca representació en la programació de la pluralitat d'arts escèniques (el **80% és teatre de text**), la **manca de propostes per al públic jove**, el **feble impacte en el territori** i l'absència del TNC dels **circuits teatrals internacionals**. En el capítol de fortaleses cal subratllar la **transparència institucional**, el **compromís ètic**, la **política de preus i abonaments**, els **eixos temàtics**, la centralitat de la **visió patrimonial** i les **activitats complementàries**.

Àngel Llacer i Joel Joan en un moment de l'espectacle dirigit per Carme Portaceli.

Imatge: David Ruano.

A partir de les conclusions, la recepta que proposa el CoNCA per enfortir la missió cultural de l'equipament inclou els ingredients següents, entre d'altres:

- la inclusió de la **participació privada** a través del mecenatge
- la definició de les **línies programàtiques** de la xarxa pública de teatres
- la creació d'una **associació d'espectadors**
- l'ús del **finançament europeu** per a la realització de projectes
- la intensificació del **treball de base amb el públic**
- l'augment de l'oferta de muntatges per al **públic familiar**
- l'organització de **residències** per a creadors i companyies
- la integració de **joves professionals** en tots els àmbits
- l'**obertura al territori** a través del treball amb teatres i companyies d'arreu

Però la reclamació amb més pes i sobre la qual pivoten la resta de propostes és l'**increment de l'aportació pressupostària al sector cultural**. Citem: "és ineludible augmentar el pressupost i, en conseqüència, la dotació pressupostària pública, per desenvolupar la funció pública que escau al TNC." En aquesta línia, Xavier Albertí ha comparat [14] el teatre que dirigeix amb la Bonlieu Scène nationale [15], el teatre d'Annecy [16], una agrupació de municipis francesos d'uns 160.000 habitants (encara que Albertí en comptés nomes 67.000). Segons el director del TNC, la seu del teatre català i aquest teatre regional tenen el mateix pressupost. Val a dir que els números que hem pogut consultar **no ens permeten corroborar les seves afirmacions**: el pressupost del TNC [17] ronda els 10 milions, mentre que el de la Bonlieu [18] és, de mitjana, d'uns 6 milions. A tall de comparació, el Teatre-Auditori Sant Cugat [19] compta amb aproximadament 1,2 milions [20] per a una població de quasi bé 90.000 ciutadans.

Si més no, el CoNCA atribueix a l'ens les següents **missions**:

- promocionar i mantenir viva la llengua
- recuperar, difondre i revitalitzar les tradicions teatrals catalanes
- actuar d'aparador escènic de caràcter nacional
- propagar les noves dramatúrgies del país

- introduir les tendències internacionals més destacades
- desenvolupar un programa paral·lel d'activitats socials, educatives i sectorials

Arran de la publicació de l'informe la premsa s'ha fet ressò de diverses reaccions. A banda de l'eterna pregunta sobre què han d'escenificar els teatres públics i els privats [21], Àlex Rigola [22] va portar a col·lació la perspectiva de gènere en l'imminent relleu en la direcció dels dos grans teatres de Barcelona, el TNC i el Lliure. En un tuit que ha tingut força volada, Rigola comentava que **ja seria hora que dues dones capitanegessin aquestes institucions**. La resposta de la xarxa ha estat una pluja de noms de possibles candidates; Andreu Gomila [23] i Laura Serra [24] s'han afegit a la discussió amb els seves opinions. D'altra banda, l'Agrupación Señor Serrano [25] ha presentat el seu decàleg [26] per dirigir (hipotèticament) el gran escenari del teatre català. Per tant, el debat segueix obert i **el TNC ha de decidir si és o no és un teatre nacional**.

> DUES DONES PER DIRIGIR TNC I TEATRE LLIURE. Ara que s'acosta el final de la 2a legislatura d'Albertí i Pasqual, canviem les desigualtats de gènere en el teatre. Seria la primera vegada que hi hauria una dona dirigint els dos centres. Noves mirades. Ja els hi toca, no?
> — Àlex Rigola (@Alex_Rigola [27]) 13 d'abril de 2018 [28]

Per acabar, us deixem amb **dues preguntes**: Qui hauria de dirigir el TNC després d'Albertí? Què hauria de programar el TNC?

Per a més informació, podeu consultar el document:

PDF Avaluació estratègica Teatre Nacional de Catalunya (2014-2016) [29]

HTML Avaluació estratègica Teatre Nacional de Catalunya (2014-2016) [30]

Inicieu sessió [31] o registreu-vos [32] per enviar comentaris

Etiquetes: avaluació
Etiquetes: Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (Catalunya)
Etiquetes: transparència
Etiquetes: governança
Etiquetes: planificació
Etiquetes: equipaments culturals
Etiquetes: Teatre Nacional de Catalunya

- [33]

URL d'origen: https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2018/ser-no-ser-teatre-nacional

Enllaços:

[1] https://interaccio.diba.cat/members/interaccio
[2] http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=au:%22Consell%20Nacional%20de%20la%20Cultura%20i%20de%20les%20Arts%22
[3] http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE01/PUB/1997/09/12/LVG19970912-031.pdf
[4] https://www.tnc.cat/
[5] https://ca.wikipedia.org/wiki/Jordi_Pujol_i_Soley
[6] https://ca.wikipedia.org/wiki/Ricard_Bofill_i_Lev%C3%AD
[7] http://conca.gencat.cat/ca/el-conca/origen-i-funcions/
[8] http://conca.gencat.cat/ca/publicacions/avaluacions-estrategiques/
[9] https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2017/avaluacio-palau-musica
[10] https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2017/avaluacio-teatre-liceu
[11] https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2016/avaluacio-estrategica-filmoteca-catalunya
[12] https://www.tnc.cat/ca/frankenstein
[13] https://www.tnc.cat/ca/sala-gran
[14] https://www.ara.cat/cultura/Xavier-Alberti-reivindica-reformar-TNC_0_1999600041.html
[15] http://www.bonlieu-annecy.com/
[16] http://www.annecy.fr/
[17] https://www.tnc.cat/uploads/20180423/Transparn_ncia.pdf
[18] https://www.scenes-nationales.fr/scene_nationale/bonlieu-scene-nationale-annecy/
[19] http://tasantcugat.cat/
[20] http://elcugatenc.cat/cultura/atres-fescamp-retallada-cultura-pressupost-municipal
[21] https://ideas.economiadigital.es/xavier-marce/teatro-publico-y-privado_547595_102.html
[22] https://ca.wikipedia.org/wiki/%C3%80lex_Rigola
[23] https://www.timeout.cat/barcelona/ca/noticies/qui-ha-de-dirigir-el-lliure-i-el-tnc-041318
[24] https://play.ara.cat/opinio/trien-mana-als-teatres_0_2000199975.html
[25] https://www.srserrano.com/ca/
[26] https://www.timeout.cat/barcelona/ca/noticies/les-10-idees-de-lagrupacion-senyor-serrano-per-canviar-el-teatre-catala-021318
[27] https://twitter.com/alex_rigola?lang=ca
[28] https://twitter.com/Alex_Rigola/status/984686327588360192?ref_src=twsrc%5Etfw
[29] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/tnc_2018.pdf
[30] http://conca.gencat.cat/ca/detall/publicacio/pub_avaluacio_estrategia_TNC
[31] https://interaccio.diba.cat/
[32] https://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat
[33] https://interaccio.diba.cat/node/7568